

Stanovisko Výboru regionů k Balíčku rozšíření 2005 2005/ELAR/001 a ke sdělení Komise: Západní Balkán na cestě do EU: upevňování stability a zvyšování prosperity

(2007/C 51/03)

VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na sdělení Komise „Západní Balkán na cestě do EU: upevňování stability a zvyšování prosperity“ (KOM(2006) 27 v konečném znění);

s ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 27. ledna 2006 konzultovat v této věci Výbor regionů v souladu s čl. 265 odst. 1 Smlouvy o založení Evropského společenství;

s ohledem na rozhodnutí předsednictva VR ze dne 28. února 2006 pověřit Komisi pro vnější vztahy a decentralizovanou spolupráci vypracováním stanoviska ke strategii Evropské komise, co se týče pokroku dosaženého v rámci procesu rozšíření;

s ohledem na balíček týkající se rozšíření 2005 (2005/ELAR/001);

s ohledem na své stanovisko k „Návrhu rozhodnutí Rady týkající se zásad, priorit a podmínek evropského partnerství s Chorvatskem“ zaměřit se na ty státy, které se účastní procesu stabilizace a přidružení: Albánie, Bosna a Hercegovina, Bývalá jugoslávská republika Makedonie, Srbsko a Černá Hora včetně Kosova – s výjimkou Chorvatska (CdR 499/2004 fin.);

s ohledem na své stanovisko k tématu „Úloha místních a regionálních orgánů Evropské unie v demokratickém konsolidačním procesu na západním Balkánu“ (The role of the European Union's local and regional authorities in the democratic consolidation process in the Western Balkans) (CdR 101/2003 fin) ⁽¹⁾;

s ohledem na své stanovisko ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – „Dialog s občanskou společností mezi EU a kandidátskými zeměmi“ (CdR 50/2006 rev. 1);

s ohledem na společné tiskové prohlášení EU/Západní Balkán ministrů zahraničních věcí členských států EU, přístupujících zemí, kandidátů na přistoupení a potenciálních přístupových kandidátů zemí západního Balkánu v Salcburku ze dne 11. března 2006, v němž byla zdůrazněna evropská perspektiva zemí západního Balkánu a v souladu s výsledky vrcholné schůzky EU v Soluni 2003 bylo členství v Evropské unii znovu potvrzeno jako hlavní cíl;

s ohledem na Pakt stability pro jihovýchodní Evropu založený dne 10. června 1999 Evropskou komisí a 40 partnerskými zeměmi a organizacemi za účelem zamezování konfliktů a obnovy oblasti Balkánu;

s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 16. března 2006 ⁽²⁾ k dokumentu o strategii Komise týkající se rozšíření;

s přihlédnutím k závěrečnému prohlášení přijatému dne 22. června 2005 v Prištině na konferenci s názvem „Úloha místních a regionálních orgánů Evropské unie v demokratické konsolidaci západního Balkánu“; CdR 145/2005;

s ohledem na závěry přijaté na konferenci Komise pro ústavní záležitosti, evropskou správu a prostor svobody, bezpečnosti a práva CONST k tématu „Příspěvek místních a regionálních orgánů k ochraně menšin a k politikám proti diskriminaci“ ze dne 17. března 2006 ve Vídni (Rakousko);

s přihlédnutím k Evropské chartě pro malé podniky a ke zprávě o provádění Evropské charty pro malé a střední podniky v Moldavsku a státech západního Balkánu, SEK 2006 (283);

s ohledem na svůj návrh stanoviska (CdR 115/2006 rev. 1) přijatý Komisí pro vnější vztahy a decentralizovanou spolupráci dne 22. června 2006 (zpravodaj: pan Schausberger (AT/ELS));

⁽¹⁾ Úř. věst. C 73, 23.3.2004, str. 1.

⁽²⁾ Brokova zpráva, A6-0025/2006.

se zvážením níže uvedeného důvodu:

VR věnoval jedno stanovisko výlučně Chorvatsku, toto stanovisko se tedy zaměří na zbývající země západního Balkánu, tj. na Albánii, Bosnu a Hercegovinu, Černou Horu, bývalou jugoslávskou republiku Makedonii a Srbsko včetně Kosova.

přijal na 66. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 11. a 12. října 2006 (jednání ze dne 11. října) jednomyslně následující stanovisko:

1. Postoj Výboru regionů

1.1 Obecné připomínky

Výbor regionů

1.1.1 **pokládá** další vývoj ve státech západního Balkánu za společný evropský mírový projekt zcela odpovídající základní myšlence Společenství a **zdůrazňuje**, že tyto státy západního Balkánu se mají na vlastní odpovědnost a s podporou Evropské unie trvale stát oblastí míru, svobody, bezpečnosti a prosperity jakožto nedílná část evropské rodiny;

1.1.2 **považuje** zabývání se minulostí za předpoklad usmíření mezi státy, národy a etnickými skupinami států západního Balkánu; **zdůrazňuje** v této souvislosti závazek příslušných států plně spolupracovat s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii (ICTY);

1.1.3 **zdůrazňuje**, že členství v Evropské unii nezahrnuje pouze vnitřní trh nebo volný pohyb osob, ale také hodnoty sdílené národy a státy Evropské unie, k nimž patří lidská důstojnost, svoboda, demokracie, rovnost, zachování právního státu a dodržování lidských práv včetně práv osob příslušejících k menšinám;

1.1.4 **vítá** pokrok dosažený v politické a hospodářské reformě, které vyplynuly z evropské perspektivy států západního Balkánu zahájené v Soluni v roce 2003 a ze znovu potvrzené evropské perspektivy dne 11. března 2006 v Salcburku a **hlásí se** k velké odpovědnosti společenství států a Evropy vůči těmto státům;

1.1.5 **vítá**, že záležitosti států západního Balkánu jsou předmětem jednání jak ve všech odborných radách ministrů tak i v radě pro všeobecné záležitosti, a že výsledky těchto jednání budou shrnuty v červnu 2006;

1.1.6 **vítá** zahájení jednání týkajících se dohod o stabilizaci a přidružení s Bosnou a Hercegovinou;

1.1.7 **doufá, že** jednání týkající se dohod o stabilizaci a přidružení se Srbskem budou bez odkladu pokračovat jakmile pro to budou ze strany srbských partnerů opět vytvořeny podmínky;

1.1.8 **vítá** zahájení jednání týkajících se dohod o stabilizaci a přidružení s Černou Horou dne 26. září 2006

1.1.9 **poukazuje na to**, že státy západního Balkánu mají velmi odlišné politické a administrativní struktury a tradice – částečně i na regionální a místní úrovni – jakož i velké rozdílnosti v rozvoji, na něž je v procesu transformace, stabilizace a demokratizace třeba brát dostatečný zřetel;

1.1.10 **uznává** pracovní program Chorvatska jako předsedající země v rámci procesu spolupráce v jihovýchodní Evropě (SEEC) pro období od května 2006 do května 2007, jehož úspěch závisí na konstruktivní spolupráci států jihovýchodní Evropy, a který představuje důležitý krok v uskutečňování evropské perspektivy pro tuto oblast.

1.2 Hlavní perspektivy rozšíření

1.2.1 **zdůrazňuje** stávající evropskou perspektivu pro státy západního Balkánu s konečným cílem členství v EU, proto se nevztahuje současná diskuse o zásadních perspektivách rozšíření na státy západního Balkánu. Tempo rozšíření musí brát ohled na přijímací schopnost Unie.

1.2.2 **oceňuje** význam, bohatství a hodnotu, kterou západní Balkán a jeho jednotlivé země a národy přinesou Evropské unii jako celku;

1.2.3 **zdůrazňuje** svůj názor, že je třeba vést diskusi o zásadních cílech a hranicích Evropské unie včetně možných forem spolupráce se sousedními státy (např. politika sousedství resp. privilegovaná partnerství). To znamená, že se těm státům, jimž se v současné době nenabízí perspektiva přistoupení, předloží návrhy jasných evropských hospodářských, politických a strategických vztahů jako strategie podpory, přičemž tyto návrhy budou zahrnovat postupné začlenění do politické a hospodářské struktury Evropy.

1.2.4 **podporuje** přání Evropského parlamentu předložit do 31. prosince 2006 Komisi zprávu o koncepci přijímací schopnosti EU včetně charakteru a geografických hranic Evropské unie a **vyjadřuje ochotu** přispět ke zprávě z vlastní iniciativy k tomuto tématu, již má Evropský parlament v úmyslu vytvořit (konzultace prostřednictvím EP);

1.2.5 **zdůrazňuje** význam, přijetí procesu rozšiřování ze strany obyvatelstva jak v přístupujícím státě, tak v současné EU, ale **zdůrazňuje**, že by to nemělo být dalším kritériem.

2. Doporučení Výboru regionů

Výbor regionů

2.1 Stabilní místní a regionální demokracie; pluralistická společnost

2.1.1 **zdůrazňuje**, že klíčem k trvalé stabilitě je vytvoření demokraticky legitimních politických institucí a výkonné správy na místní a regionální úrovni, vybavených potřebnými finančními prostředky; tyto instituce a správy zaručují uplatňování zásad subsidiarity, blízkosti občanům, partnerství, ale i zásad lidských práv a základních svobod v životě občanů;

2.1.2 **zdůrazňuje**, že dohody o stabilizaci a přidružení pro přípravu na budoucí členství v EU mohou být trvale úspěšné jen s intenzivním zapojením místních a regionálních samospráv;

2.1.3 **doporučuje** těm státům západního Balkánu podepsat, resp. ratifikovat ⁽³⁾ Evropskou rámcovou úmluvu o přeshraniční spolupráci, Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků a Evropskou chartu místní samosprávy, a zajistit jejich odpovídající uplatňování; to platí také pro Rámcovou úmluvu na ochranu národnostních menšin;

2.1.4 **vyzývá** země západního Balkánu, aby sledovaly povinnost, ke kterým se zavázaly na regionální ministerské konferenci pro jihovýchodní Evropu o účinné demokratické správě na místní a regionální úrovni (Záhřeb, 24. a 25. října 2004) a připravily se na následnou konferenci, která se bude konat ve Skopje (bývalá jugoslávská republika Makedonie) ve dnech 8. a 9. listopadu 2006 pod záštitou Paktu stability pro jihovýchodní Evropu a Rady Evropy;

2.1.5 **vyzývá** státy západního Balkánu, aby ve smyslu zásad subsidiarity posílily subnárodní úrovně vlády, vytvořily pro to nezbytný právní rámec a regionům a obcím poskytly potřebné prostředky, aby mohly jednat ve smyslu jejich rozšířených kompetencí;

2.1.6 **vyzývá** vlády a sdružení regionů a místní orgány v zemích západního Balkánu ke spolupráci a rozvinutí iniciativ „vytváření kapacit“ a programů nezbytných pro regiony a místní orgány a účinný výkon jejich funkcí; **vítá** iniciativu Rady Evropy týkající se vytvoření Odborného střediska pro reformu orgánů místní správy a vyzývá Komisi, aby zvážila možnost vytvoření partnerství s tímto střediskem za účelem účinnějšího zapojení programů její pomoci;

2.1.7 **vybízí** k umožnění a podporování zapojení všech národních skupin a skupin obyvatelstva, zejména také menšin (non majority population groups), do veřejného života, všech politických grémií, správních struktur a státních podniků, jakož i k posílení dialogu a spolupráce mezi společenstvími především

v oblastech se smíšeným obyvatelstvem a k sestavení a provádění střednědobých strategických plánů sloužících k tomuto účelu;

2.1.8 **doporučuje** využít zkušeností regionů v členských státech s politikami dodržování lidských práv a ochrany práv menšin; dlouhodobě udržitelné jsou jen právní základy a politiky účinné na malém prostoru, a akceptované a uskutečňované obyvatelstvem;

2.1.9 **vidí** v procesu přistoupení k EU velkou motivaci k vzájemnému akceptování společného života resp. života vedle sebe různých národnostních skupin; **upozorňuje na** to, že řešení otázek národnostních skupin vyžaduje v každém případě kvůli složité právní situaci a rozdílné struktuře osídlení zvláštní přístup;

2.1.10 **považuje** pro udržitelné využívání prostředků z Evropské unie **za nezbytné** zapojit regiony, místní samosprávy a jejich zastřešující sdružení ve státech západního Balkánu do koncepce a provádění všech programů Společenství a v závislosti na kapacitě jejich správy jim předat (spolu)odpovědnost; **poukazuje na** prostředky vyčleněné Uníí na podporu politické a hospodářské reformy ve výši asi 5,4 miliard eur pro období let 2000 až 2006; **zdůrazňuje** význam pokračování finanční podpory k upevnění a pokračování partnerství u opatření k vytváření kapacit v prvé řadě nástroje pro předvstupní pomoc a **očekává v** nadcházejícím finančním období 2007 – 2013 opět příslušnou dotaci pro státy západního Balkánu;

2.1.11 **vyslovuje se** pro podporu dialogu zástupců regionálních a místních samospráv v dané oblasti s VR; **zdůrazňuje** svou ochotu konkrétně přispět například ve smíšených poradních výborech pro státy s perspektivou přistoupení k vytváření institucí a k posílení správní kapacity národních sdružení místních a regionálních samospráv; **zastává názor**, že by se mělo vyhovět přání regionů a místních samospráv států západního Balkánu, obdržet informace o správní praxi, politických konzultacích a technické pomoci členských států;

2.1.12 **vybízí** VR, regiony členských států a vzdělávací zařízení ⁽⁴⁾ a evropské regionální organizace jako např. Sdružení evropských příhraničních regionů (AGEG) s odpovídajícími zkušenostmi k zapojení do procesu založení regionální vysoké školy pro reformu veřejné správy (KOM (2006) 27, str. 11); **doporučuje**, aby se součástí vzdělávání stala mezi jiným témata „decentralizace a regionalizace“, „vytvoření a řízení regionální a místní správy“, „přeshraniční spolupráce a spolupráce mezi regiony“ a „řízení diverzity“;

⁽³⁾ Přehled stavu ratifikací je na internetových stránkách úřadu smluv Rady Evropy: <http://conventions.coe.int>.

⁽⁴⁾ Viz např. studium v centru excellence Jihovýchodní Evropa na univerzitě ve Štýrském Hradci (Graz) (Master in South East European Law and European Integration), univerzity Trident (Trento), Řezno (Regensburg), Budapešť a Laibach (Joint European Master in Comparative Local Development), Evropská akademie Bolzano, univerzita ve Štýrském Hradci a Evropský institut veřejné správy (EIPA) (Master in European Integration and Regionalism) jakož i postgraduální studium „European Integration“ pro univerzity v Bělehradu, Nisu a Novém Sadu s účastí univerzit měst Como, Frankfurtu nad Odrou, Gorizie, Mariboru, Salcburku (Tempus CD_JEP-190104-2004).

2.1.13 **vítá** výsledky regionálního kulatého stolu Paktu o stabilitě a růstu z Bělehradu ze dne 30. května 2006, u jehož příležitosti se účastníci dohodli přijmout nový rámec spolupráce, jehož nositelem bude samotný region; prohlašuje, že je připraven se podílet na regionální radě pro spolupráci (RCC), která bude zřízená od roku 2008 jakožto následník Paktu o stabilitě a růstu, a že přispěje zkušenostmi regionální a místní úrovně;

2.2 Přeshraniční spolupráce a spolupráce mezi regiony

2.2.1 **považuje** politickou, kulturní, sociální a hospodářskou přeshraniční spolupráci regionů a obcí zemí západního Balkánu nejen za zdroj potenciálního přínosu pro místní a národní hospodářství, ale i za cestu konkrétního zlepšení vzájemného porozumění a důvěry v této oblasti;

2.2.2 **vyzývá** místní a regionální samosprávy Evropské unie, aby v rámci partnerských projektů (twinning) ⁽⁵⁾, výměnných programů a seminářů místním a regionálním politikům a samosprávám ve státech západního Balkánu intenzivněji zprostředkovávaly konkrétní zkušenosti; zvláště poučné jsou i zkušenosti regionů a místních samospráv, které přistoupily k EU v roce 2004; **vyzývá** Komisi, aby prostřednictvím národních kontaktních míst intenzivněji seznamovala regiony a místní samosprávy členských států se stávajícími partnerskými projekty Evropské unie;

2.2.3 **podněcuje** k tomu, aby výsledky výměny zkušeností získané při setkávání zástupců evropských regionálních a místních sdružení, místních a regionálních nositelů mandátů, expertů v oblasti správy a vědců z EU a států západního Balkánu byly využity pro konkrétní vytvoření kapacity („capacity-building“) a odkazuje na příručku pro místní demokracii (Toolkit of Local Government Capacity-Building Programmes) vydanou Radou Evropy ⁽⁶⁾ v září 2005 a na Praktickou příručku pro přeshraniční spolupráci, kterou vypracovalo Sdružení evropských příhraničních regionů (AGEG) a kterou Evropská komise publikovala v devíti jazycích;

2.2.4 **vyzývá** Úřad pro technickou pomoc a výměnu informací (TALEX), který v tomto regionu zahájil svou činnost v roce 2004, aby své nabídky neomezil pouze na ústřední státní správy a podnikatelská sdružení, ale aby je více rozšířil na regiony, místní samosprávy a jejich zastřešující sdružení;

2.2.5 **zdůrazňuje** odpovědnost regionů a místních samospráv států západního Balkánu při návratu vysídlených osob, jejich ubytování, vzdělávání, zaměstnání a integraci; v této souvislosti **považuje za nezbytné** posilovat spolupráci mezi regiony a využívat zkušeností jiných států, regionů a místních samospráv;

⁽⁵⁾ Míněny jsou delegace expertů národní, regionální a místní správy, kteří předávají své zkušenosti na konkrétních pracovištích správy ve státech západního Balkánu. V průběhu příprav přistoupení před rokem 2004 se to velmi osvědčilo.

⁽⁶⁾ Reditelství pro spolupráci pro místní a regionální demokracii.

2.2.6 **pokládá** chystanou úpravu malého pohraničního styku na vnějších pozemních hranicích členských států (KOM(2005) 56 ze dne 23. února 2005) za velmi slibnou a **doporučuje** odpovídající úpravy mezi balkánskými státy ⁽⁷⁾ za účasti Rady Evropy ⁽⁸⁾;

2.2.7 **navrhuje** Komisi, aby pro podporu partnerství regionů, obcí a měst využila zkušeností členů VR i národních a evropských sdružení místních a regionálních samospráv;

2.2.8 **vidí** v přeshraniční spolupráci moderní nástroj ochrany menšin a **odkazuje** na článek 17 rámcové úmluvy o ochraně národních menšin;

2.3 Hospodářství a zaměstnanost

2.3.1 **považuje za správné**, že evropské instituce věnují při provádění hospodářských reforem zvláštní pozornost boji proti nezaměstnanosti, sociálnímu vyčlenění, diskriminaci a podpoře sociálního dialogu, neboť s politickými reformami je zároveň třeba řešit otázky hospodářské a sociální politiky (slabá národní hospodářství, vysoká nezaměstnanost, nedostatečná sociální soudržnost);

2.3.2 **považuje v** této souvislosti **za nezbytné** vytvořit a provádět ve státech západního Balkánu se zapojením regionů a místních samospráv regionální koncepcí hospodářství a zaměstnanosti, jež mají za cíl trvalé oživení hospodářství s vytvořením pracovních míst v dané oblasti a přeshraniční propojení;

2.3.3 **doporučuje** – v souladu s kompetencemi regionálních a místních samospráv a na základě pozitivních iniciativ již uskutečněných na daném území další rozvoj nebo zřízení (tam, kde dosud neexistují) poradenských středisek, které by zprostředkovávaly základní znalosti o podnicích a podnikání a obzvláště u mládeže podporovaly podnikatelského ducha (SEK 2006/283), a vytvářely tak udržitelné struktury malých a středních podniků, které jsou důležitým přínosem pro zaměstnanost;

2.3.4 **vybízí k** podpoře místních a regionálních úřadů, co se týče zlepšení elektronické komunikace a elektronického přístupu k ekonomicky důležitým informacím (poradenství, podání žádosti, právní a daňové informace), a tím přispět k vybudování místní a regionální hospodářské struktury;

⁽⁷⁾ Cenným diskuzním podkladem jsou „Doporučení pro přeshraniční bezpečnost a spolupráci na budoucích vnějších hranicích EU s ohledem na Schengenskou dohodu“ Sdružení evropských příhraničních regionů (AGEG).

⁽⁸⁾ Politické prohlášení z Chisinau výboru ministrů Rady Evropy z 6. listopadu 2003 žádá uzavírání regionálních dohod ve více oblastech. Jednání jsou velmi úspěšná a v souladu s podmínkami EU.

2.3.5 **navrhuje**, aby na místní a regionální úrovni byly dále rozvíjeny podpůrné systémy týkající se informací a podnikání; **vybízí** k tomu, aby se zřízením regionálních platforem pro výzkum a vývoj i pro vzdělání a odbornou přípravu vytvořila perspektiva pro budoucnost schopná čelit problému odlišu mozků;

2.4 Vzdělávání a kultura

2.4.1 **vyslovuje se pro to**, aby se vycházelo ze zkušeností s programem Tempus, který stanovil rozpočet ve výši 83 milionů eur na opatření v oblasti západního Balkánu pro období 2001 až 2005 a každý rok až 250 studentům a více než 1000 pedagogickým pracovníkům umožnil studovat v zahraničí popř. dále se vzdělávat a rovněž dále rozšiřovat možnosti pro účast na programu Mládež i ve venkovských oblastech;

2.4.2 **doporučuje**, aby Komise vytvořila zvláštní „okno“ s názvem ERASMUS MUNDUS, které by studentům z daného regionu umožnilo navštěvovat postgraduální kurzy v rámci evropského magisterského studia, zejména pokud toto studium nabízí výuku v cizích jazycích a stáže, a domnívá se, že tento přístup podpoří vzájemné kulturní porozumění a rozvoj hospodářských vztahů;

2.4.3 **považuje za významné**, aby byl proces učení obousměrný. Nejen občané zemí západního Balkánu by tedy měli mít užitek z možnosti studovat v zemích EU, ale i občané EU by měli být povzbuzeni ke studiu v těchto zemích.

2.4.4 **považuje za nutné** poskytovat výhody pro studenty i učitele v rámci pobytů v členských státech, a umožnit tak mladé generaci evropskou perspektivu; **poukazuje** na plánovaná zjednodušení vízové povinnosti především pro studenty;

2.4.5 **vyzývá** Komisi, aby při restaurování a rekonstrukci stavebních památek a míst kulturního dědictví zapojila regionální a místní samosprávy do koncepce, plánování a realizace;

2.4.6 **upozorňuje na** možnosti kulturní turistiky v této oblasti jako nástroje hospodářského rozvoje a vyjadřuje podporu stávajícímu úsilí o zachování kulturního dědictví;

2.4.7 **zdůrazňuje** důležitou roli spolupráce v oblasti umění a kultury s ohledem na dlouhodobou stabilizaci a přiblížení států západního Balkánu projektům spolupráce v oblasti umělecké a kulturní v rámci Evropské unie;

2.4.8 **by rád poskytnul podnět** pro úvahy o zřízení portálu e-Balkán jakožto dodatečné platformy pro dialog a spolupráci zejména pro mládež na západním Balkáně. Kromě vzdělání a odborné přípravy by tento portál mohl podporovat i přímé sociální a kulturní výměny.

2.5 Různé oblasti politiky

2.5.1 **připomíná** místním a regionálním samosprávám jejich zodpovědnost při vydávání povolení v klíčových turistických oblastech i z hlediska budoucího trvalého rozvoje kvalitního turismu šetrného k přírodě;

2.5.2 **vyzývá** Komisi, aby při uplatňování finančního nástroje předvstupní pomoci (IPA), který nahradí stávající předvstupní nařízení a nařízení o CARDS⁽⁹⁾, zohlednila hodnocení programu CARDS, kde se výslovně požaduje větší decentralizace plánování a řízení tohoto programu. Regionální rozměr programu CARDS je relativně slabý, chybí mu strategické vedení a místní partneři jej považují za nepřístupný. Tuto kritiku je třeba zohlednit při dalším vývoji pro státy západního Balkánu;

2.5.3 **vyzývá** země západního Balkánu, aby na pozadí aktualizací Evropské rady ze dne 23. a 24. března 2006 ve svých reformách zohlednily lisabonské cíle a do koncepce a provádění zapojily regionální a místní úroveň a **vybízí k** vypracování rozsáhlých strategických plánů regionálního rozvoje;

2.5.4 **navrhuje** zapojit národní úřady odpovědné za otázky životního prostředí (často regionální a místní samosprávy) do nejdůležitějších činností Evropské agentury pro životní prostředí, která bude v rámci programů „PHARE“ a „CARDS 2005“ od roku 2006 prostřednictvím vybraných institucí Společenství podporovat pracovní programy těchto zemí;

2.6 Informace a komunikace

2.6.1 **poukazuje** na nutnost zohlednit v průběhu celého jednání přijímací schopnost EU a zdůrazňuje, že se přitom nejedná o nové přijímací kritérium, a posuzovat pokroky podle transparentních kritérií, nikoli podle politických odhadů, a **požaduje**, aby se čestně zacházelo s očekáváním obyvatelstva v členských státech EU a v evropských partnerských zemích;

2.6.2 **vyzývá** členské státy a evropské instituce, aby občany intenzivněji informovaly o procesu rozšíření než v případě Rumunska a Bulharska (překrývání s projednáváním ústavy v Konventu) a aby do koncepce a provádění informačních konceptů a opatření zapojily regiony a místní samosprávy (prostřednictvím VR), neboť ty mají k občanům nejbližší a mají kontakty s místními a regionálními médii;

2.6.3 **poukazuje** na to, že je nezbytné, aby instituce Společenství a státy západního Balkánu intenzivněji informovaly občany o cílech, obsahu a požadavcích pro obě strany týkajících se procesu integrace, aby tak zabránily tomu, že by proces integrace byl vnímán jako něco, co je nařízeno „zvenčí“ nebo „shora“, a opětovně **poukazuje** na důležitou úlohu regionů a místních samospráv ve všech opatřeních v oblasti komunikace;

⁽⁹⁾ CARDS – Pomoc Společenství pro rekonstrukci, rozvoj a stabilizaci (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation).

2.6.4 **vyslovuje se** pro rozšíření dialogu občanské společnosti na státy západního Balkánu, přičemž tento dialog musí být také uskutečňován prostřednictvím svobodných, nezávislých a profesionálních médií; **navrhuje**, aby bylo státům západního Balkánu umožněno zapojit se co nejrychleji do akčního programu Společenství na podporu organizací působících v oblasti aktivního občanství Unie (účast občanů);

2.7 Albánie

2.7.1 **podporuje** návrh Komise, aby se albánský akční plán prevence a boje proti korupci neomezoval pouze na národní správu, ale rozšířil se i na regionální a místní úroveň (SEK (2005) 1421, str. 18);

2.7.2 **navrhuje** posílit meziregionální a přeshraniční spolupráci především se sousedními regiony ve státech EU;

2.7.3 **podporuje** požadavky Evropského parlamentu na zintenzivnění boje proti korupci, na zaručenou svobodu médií a volební právo odpovídající evropskému standardu;

2.8 Bosna a Hercegovina

2.8.1 **bere s uspokojením na vědomí**, že v Bosně a Hercegovině existuje regionální úroveň, vybavená zvláštními odpovědnostmi, která hraje významnou úlohu při řešení etnických problémů; **poukazuje na to**, že v tomto státě s velmi výraznou regionální strukturou musí být vzhledem k chybějící politické tradici a decentralizaci zlepšena finanční výkonnost a účinnost struktur;

2.8.2 **považuje** reformu Ústavy s cílem zlepšení státních institucí **za nutnou** a **očekává**, že budou vytvořeny předpoklady pro řádné konání voleb, které jsou plánovány na říjen 2006;

2.8.3 **odkazuje** na zkušenosti a znalosti regionálních nositelů mandátu z federativních států (např. Belgie), co se týče zlepšení právních základů a postupů mezi státem jako celkem a jeho různými částmi (místními a regionálními územními celky) a **je přesvědčen**, že jsou nezbytná inovační řešení;

2.8.4 **vítá** rozšíření pravidelných dialogů o hospodářské politice na Bosnu a Hercegovinu;

2.8.5 **požaduje** podporu integrace uprchlíků a vysídlených osob ve městech a obcích; viz dohoda o zpětném přebírání osob z 31. ledna 2005 mezi Chorvatskem, Bosnou a Hercegovinou a rovněž Srbskem a Černou Horou;

2.9 Srbsko

2.9.1 **lituje**, že se při schvalování nové srbské ústavy nevyužila příležitost posílit proces decentralizace a **je toho názoru**, že další posílení autonomie by posílilo i soudržnost státu jako celku;

2.9.2 **zdůrazňuje** význam multietnické povahy autonomní oblasti Vojvodina a vítá atmosféru vzájemné důvěry a tolerance, jež tam panuje, ale i způsob zapojení různých národních skupin do politických rozhodnutí;

2.9.3 **vítá** četné aktivity autonomní oblasti Vojvodina v rámci přeshraniční regionální spolupráce a spolupráce mezi regiony ve smyslu evropského procesu integrace a zasazuje se o to, aby do dalších jednání týkajících se dohod o stabilizaci a přidružení byly více zapojeny regionální a místní samosprávy;

2.9.4 naléhavě **doporučuje** posílit prostřednictvím reformy obcí místní politické instituce a správu a poskytnout jim nezbytné prostředky, protože toto spolu s posílením regionální úrovně odpovídá zásadám subsidiarity, blízkosti občanům a partnerství a odlehčí státu jako celku;

2.9.5 **očekává**, že Srbsko co nejdříve podepíše Evropskou rámcovou úmluvu o přeshraniční spolupráci a ratifikuje Evropskou chartu místní samosprávy;

2.9.6 **vybízí** úřady v Srbsku, aby prostřednictvím spolupráce s Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii v Haagu vytvořily podmínku pro pokračování jednání o dohodách o stabilizaci a přidružení;

2.10 Kosovo

2.10.1 **považuje** řešení otázky statutu Kosova s evropskou perspektivou a trvalé řešení práv občanů různé národnosti za podmínku trvale udržitelného usmíření; **očekává** vyřešení přímých jednání ⁽¹⁰⁾, která probíhají pod záštitou OSN ve Vídni, do konce roku 2006;

2.10.2 **očekává** zaručení účinného uplatňování ústavních ustanovení o účinném modelu decentralizace na místní úrovni, který by trvale ochraňoval práva menšin a skupin obyvatelstva a zlepšoval velmi nedostatečnou právní státnost a právní bezpečnost, jako i lepší politickou reprezentaci menšin a lepší ochranu menšin (jazyky menšin);

2.10.3 **naléhá na** zlepšení vztahů mezi kosovskými Srby a kosovskými Albánci, zapojení všech skupin do demokratického a správního života a zajištění ochrany menšin;

2.10.4 **považuje za nezbytné** posílení správních kapacit na úrovni obcí zejména s ohledem na koncepci strategií hospodářského rozvoje a strategií pro boj proti organizovanému zločinu a finanční kriminalitě (KOM(2005) 561, str. 33);

2.10.5 **pokládá** zlepšení nabídky veřejných služeb pro všechny obce za zvláště důležité, aby se tak zabránilo vzniku či upevnění „paralelních struktur“;

⁽¹⁰⁾ Základy jsou „Guiding Principles“ kontaktní skupiny s USA, Spojeným královstvím, Německem, Francií, Itálií a Ruskou federací.

2.11 Černá Hora

2.11.1 **očekává**, že výsledky referenda z 21. května 2006 budou uznány a prováděny všemi stranami; **vyzývá** všechny zúčastněné strany, aby vedly konstruktivní dialog o soužití;

2.11.2 **vítá** skutečnost, že referendum o nezávislosti Černé Hory z 21. května 2006 proběhlo demokraticky, transparentně a řádně podle mezinárodních a evropských standardů, což také bezvýhradně potvrdili zástupci Výboru regionů, kteří se referenda účastnili poprvé jako pozorovatelé;

2.11.3 **vítá**, že obyvatelstvo Černé Hory svou výjimečně vysokou volební účastí (86,5 %) potvrdilo svoji demokratickou zodpovědnost a zralost, čímž výsledek také vykazuje vysokou legitimitu;

2.11.4 **vidí** ve výsledku, kdy se 55,5 % obyvatelstva vyjádřilo pro nezávislost, závazek pro obhájce a odpůrce nezávislosti k úzké spolupráci při uplatňování nezávislosti, jak mezi sebou, tak mezi Černou Horou a Srbskem;

2.11.5 **doporučuje** všem zúčastněným, aby se v rámci procesu uplatňování nezávislosti vyhnuli sólovým aktivitám a nutné kroky činili za vzájemného souhlasu;

2.11.6 **očekává**, že nový stát Černá Hora co nejrychleji podepíše a ratifikuje Evropskou rámcovou úmluvu o přeshraniční spolupráci, Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků, Evropskou chartu místní samosprávy a Rámcovou úmluvu o ochraně národních menšin;

2.11.7 **doporučuje** úřadům Černé Hory, aby bez prodlení vypracovaly se Srbskem modely pro přeshraniční regionální spolupráci na společné hranici (Sandschak), a o totéž se snažily i s ostatními sousedními státy Bosnou a Hercegovinou, Albánií a autonomní oblastí Kosovo;

2.11.8 **vyzývá** instituce EU, aby nový stát podpořily v procesu mírového rozdělení státu vedoucího k nezávislosti;

2.12 Bývalá jugoslávská republika Makedonie

2.12.1 **vítá** přiznání statutu kandidátské země bývalé jugoslávské republiky Makedonie jako uznání pokroku při provádění dohody z Ochridu; **naléhá** ovšem na kompletní implementaci

rámcové dohody z Ochridu za podpory mezinárodního společenství jako základu pro zlepšení stability;

2.12.2 **očekává**, že po násilných činech při posledních parlamentních volbách všechny politické síly vytvoří předpoklady pro uskutečnění příštích demokratických voleb bez násilí podle evropského standardu;

2.12.3 **vyslovuje se pro** další posílení místních samospráv a jejich financí, protože právě místní samosprávy přispěly k posílení důvěry mezi etnickými skupinami;

2.12.4 **považuje** za nezbytně nutné, aby byly posíleny správní kapacity na místní úrovni, protože jsou podmínkou pro decentralizaci vybírání daní a oprávnění k výběru poplatků (finanční zdroj pro obce); **sdílí** obavy Komise, že finanční zdroje přiznané obcím v rámci strukturálních fondů a Fondu soudržnosti nepostačí na spolufinancování budoucích programů a projektů, resp. na převzetí kompetencí v oblasti ochrany životního prostředí (SEK(2005) 1425, str. 140) a **vybízí** k tomu, aby byla ochrana životního prostředí jako horizontální téma více začleněna i do jiných oblastí politiky prováděných obcemi, jako je například územní plánování;

2.12.5 **podporuje** návrh Komise na jasnější úpravu smířčího řízení mezi obcemi a ústředním státem (SEK(2005) 1425, str. 21) a **pokládá** za nezbytně nutné, pravidelně a strukturovaně spolupracovat na mezinárodní a místní úrovni (SEK(2005) 1425, str. 120);

2.12.6 **pokládá** za nutné vytvořit fungující finanční kontrolu s interními revizemi jako předpoklad pro řádnou správu a vytvořit opatření, která by zabránila zneužití veřejných finančních prostředků; jako i důsledně uplatňovat opatření k omezení korupce na místní úrovni;

2.12.7 **vyzývá**, aby byla učiněna opatření pro posílení venkovských oblastí, jako i hospodářství a zemědělství (např. zakládání bankovních poboček ve venkovských oblastech; pronájem a prodej zemědělských ploch ve státním vlastnictví zemědělcům), aby byly vyčerpány existující možnosti soběstačnosti.

2.12.8 **doufá** v brzké, definitivní a pro všechny strany uspokojivé vyřešení otázky názvu, o které se jedná pod záštitou OSN.

V Bruselu dne 11. října 2006.

předseda
Výboru regionů
Michel DELEBARRE